

I Norden har vi i samarbejde skabt enestående rige og stærke samfund

Taler

Mogens Lykketoft

Dato

15 mai 2014

Sted

Stortinget

Omstændigheder

Hilsen til Stortinget fra Folketingets leder i anledning Grunnlovsjubileet

1 Deres majestæter, Deres kongelige højheder,

hr. Stortingspræsident og nordiske kolleger,

5 stortingsrepræsentanter,

mine damer og herrer.

Tillykke Norge!

10

Tillykke med, at det i denne uge er 200 år siden, at 112 norske mænd på Eidsvoll udtænkte og gennemførte en forfatning for det norske folk.

Eidsvoll-forfatningen blev Norges frihedsbrev.

15

Forfatningens grundidé om borgerret og folkevalg satte kursen mod det moderne demokrati. Og ikke kun i Norge. Siden kom resten af Norden på samme kurs. Og det allermeste af Europa.

20 Forud for Norges frihed gik 434 år i et fælles dansk-norsk rige.

Mange af vor fælles histories største skikkelser - som f.eks. Holberg og Tordenskjold - definerede sig hverken som norske eller danske. Vi var tvillinger. Vi hørte sammen.

25

Men Norge blev regeret fra København af embedsmænd, der var uddannet

derne, hvad enten de af fødsel var danske eller norske.

Den enevældige centralmagt sikrede ikke Norge reel ligestilling med Danmark.

30

Derfor havde tanken om et selvstændigt Norge længe og stille bopæl i mange norske hjerter.

Tanken blussede så op i fuldt flor, da stormagterne ved freden i Kiel i januar
35 1814 bestemte at Norge skulle skilles fra Danmark og være sammen med Sverige.

Det siger meget om samhørigheden mellem dansk og norsk, at Norge - både
40 overgangsvis under kampen for den frie forfatning 1814 og ved unionsopløsningen i 1905 - valgte en dansk prins til konge.

Nu - 200 år efter vor skilsmisse - har danske og norske mindst lige så meget til
fælles som dengang vi var et fælles rige. Vort gensidige forhold er langt mere i
ligevægt. Ja, Norge er blevet den rige bror.

45

Det ligger dybt forankret i begge vore folkesjæle, at hvad der kommer fra
søsterlandet er OK.

Vi nærer ingen gensidig mistænksomhed, og vi tager som udgangspunkt, at
50 befolkningen i søsterlandet tænker, tror og handler som vi selv.

Denne umiddelbare forståelse, som næppe findes stærkere mellem andre
nationer i verden, kommer af,

55

at vi så let forstår hinandens tale,

at vi er dybt prægede af den fælles historie og kultur,

at vi socialt, økonomisk og politisk har meget så meget til fælles,

60

og at vi handler meget mere indbyrdes end med resten af verden.

Fællesskabet er ikke kun mellem norske og danske. Det omfatter alle os i
Norden. Og det bremses ikke af, at Norge og Island er udenfor EU og Sverige og

Finland udenfor NATO.

Vi har siden 1952 haft Nordisk Råd og vi har tidligere end resten af Europa udviklet retten til at rejse og arbejde frit hos hinanden.

70

Vi er blandt verdens rigeste samfund, og vi har en fælles dagsorden om velfærd, bæredygtighed. Vi er stærke forkæmpere for et forpligtende internationalt samarbejde.

75

Sammenlagt er vi verdens største donor til humanitær bistand og udviklingsprojekter.

Vi er forrest i international konfliktløsning og vi udbygger vort samarbejde også på forsvarrets område.

80

I kulturlivet har vi rigtig mange grænseoverskridende produktioner indenfor levende billeder, litteratur, musik og kunst.

Alle disse eksempler understøtter den dybe folkeforståelse mellem de nordiske lande.

85

Med begivenhederne i 1814 sluttede Nordens vilde og krigeriske ungdomsår. Norden blev aldrig igen intern krigsskueplads.

90

De seneste 200 år har bestemt ikke været uden udfordringer. Men internt i Norden har vi i samarbejde skabt enestående rige og stærke samfund.

Vi får også i fremtiden brug for det nordiske samarbejde til at præge det internationale samfund. Ny dagsordenpunkter melder sig med styrke. For eksempel fælles indsats i det arktiske område.

95

.....

Det norske demokrati har gennem de seneste 200 år vokset sig stort, smukt og stærkt.

100

Midt det ufatteligt grusomme, der ramte det norske folk 22. juli i 2011, viste det norske folkestyre på enestående og beundringsværdig vis alverden, at selv de

105 mest forfærdelige og ondskabsfulde anslag kan bearbejdes, så
sammenhængskraft og forstandighed styrkes i et samfund.

Kære alle norske søstre og brødre:

110 Det er en meget stor glæde og ære at være til stede her i dag.

Tak endnu en gang for indbydelsen til her fra Stortingets talerstol at overbringe
Folketingets og det danske folks lykønskninger til det norske demokrati og det
norske folk.

115

Af et ærligt hjerte et kæmpe tillykke.

Kilde

Lykketofts private arkiv

120

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/i-norden-har-vi-i-samerbejde-skabt-enestaende-rige-og-staerke-samfund>

125

130

135

140